

El primer niu de vespa asiàtica a l'Ebre: inici de la colonització?

Els Agents Rurals creuen que la troballa a la coberta de l'Ajuntament de Tortosa podria ser simptomàtica de l'assentament de l'espècie al territori

Terres de l'Ebre Paula Pedrero

La setmana passada es va detectar el primer niu de vespa asiàtica al territori ebrenc, instal·lat a la coberta de l'Ajuntament de Tortosa. El mateix consistori va gestionar les tasques de retirada del vesper després que Agents Rurals confirmés que es tractava d'una colònia de vespa *velutina*, una espècie invasora del sud-est asiàtic que s'està estenent per Europa. Esta voraç depredadora d'abelles és un perill per a l'Ebre, la principal zona apícola de Catalunya.

"Creiem que ha començat la colonització a l'Ebre", apunta Miquel Àngel Garcia, cap de l'Àrea Regional de Terres de l'Ebre d'Agents Rurals. **"En estos moments deu haver-hi més d'un niu al territori, però la detecció en el medi natural no és tan fàcil com la del medi urbà, ja que passa molt desapercebuda"**, explica.

La vespa habita principalment en climes humits i, per tant, la climatologia de l'Ebre no l'afavorix. Tot i això, els experts no descarten que es puguin instal·lar en algunes regions concretes amb un microclima favorable, com podrien ser les muntanyes dels Ports. **"Tot i que les Terres de l'Ebre també acabaran colonitzades, no s'arribarà a la densitat poblacional de Girona, el País Basc, Cantàbria o Galícia"**, puntualitza Garcia.

ANTECEDENTS Esta, però, no és la primera vegada que es detecta la presència de l'espècie invasora al te-

Detall del niu d'avespa trobat fa unes setmanes a la coberta de l'Ajuntament de Tortosa.

rritori. Agents Rurals ja n'havien detectat amb anterioritat alguns exemplars, però sí que és la primera ocasió en què hi ha estat trobat un vesper.

La primera observació d'un adult de vespa asiàtica al territori es remunta al setembre del 2019, en un paratge del terme de Tivissa. Es va tractar d'un cas aïllat i no va ser fins un any més tard, el setembre del 2020, quan es van produir els primers atacs d'adults de l'espècie a arnes d'abelles situades a la serra de Cardó, en dos punts dels termes de Benifallet i Tivenys. Els Agents Rurals van fer llavors una cerca, fins i tot amb dron i càmera tèrmica, per a intentar trobar nius de l'espècie, però sense èxit.

Des del cos d'Agents Rurals consideren probable que la vespa arribés al territori a través de la transhumància, ja que molts apicultors del territori es desplacen al Pirineu d'Ossa, Aragó i a les Castelles. Des de llavors no se n'havien observat més fins avui en dia, tot i les repetides falses alarmes. En molts casos es confon la vespa asiàtica amb la vespa germanica o amb l'autòctona vespa xarina o crabro, de mida fins i tot superior a la invasora, però inofensiva per a la colònia apícola.

CICLE BIOLÒGIC El cicle biològic d'esta espècie ens servix per a entendre perquè s'ha trigat tant a localitzar un niu al territori, i és que la vespa

asiàtica fa tres tipus de vespers en tres tempsos diferents. A principis d'any, durant l'hivern, moren totes les vespes i els nius queden buits: tan sols hi queden les reines fecundades. Estes passen l'hivern en solitari i fan un niu elles soles, el niu embrionari, de petites dimensions i que passa desapercebut, però que els servix per a començar a pondre els primers ous i crear una colònia mínima. A finals de la primavera, esta colònia crea un niu primari, una mica més gran, i la colònia creix.

Ja a l'estiu, als mesos de juliol i agost, el niu els queda petit i comencen a construir el vesper gros, de la mida d'una pilota de bàsquet, i que assolix la seua mida màxima els me-

sos de setembre i octubre. En este moment les reines són fecundades i la resta de vespes mor: queden els nius buits -els quals no seran reocupats- i les reines. És precisament en esta època que és més eficient l'ús de trampes per a capturar les reines, ja que amb la captura d'un sol exemplar se n'elimina tota la capacitat reproductiva i la futura nova colònia.

"Ara és l'època en què hi ha els nius grossos detectables i una elevada quantitat de vespes. És molt possible que en els pròxims dies o setmanes localitzem nous vespers", detalla el cap d'Agents Rurals. De fet, esta setmana s'ha detectat un segon albirament d'exemplars a Tivissa, tot i que no se n'ha localitzat el niu.

PROBLEMÀTICA I PROTOCOL La vespa asiàtica posa en perill altres insectes de l'ecosistema, especialment les abelles de la mel, de les quals s'alimenta. Al mateix temps, la proliferació de la vespa asiàtica té un efecte indirecte sobre la pol·linització de les plantes conreades i de la flora silvestre, que també acaba afectant la producció de mel, de cera i d'altres productes apícoles.

Els productors de mel de les Terres de l'Ebre, amb especial implantació al Perelló, veuen amb preocupació l'arribada de la temuda espècie, i demanen ajuda a l'Administració per a aturar-ne l'expansió. Tot i que des del servei de fauna i flora del Departament d'Acció Climàtica s'ha establert un protocol d'actuació pel que fa a la retirada de nius dins les poblacions, des del sector apícola consideren que és "insuficient". En esta línia, Miquel Àngel Garcia remarca que si la població es dispara, el cos d'Agents Rurals no compta amb prou efectius i són les administracions locals les que contracten empreses d'extinció perquè actuen en zones on la vespa suposa un perill per a la població. ■